

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/128/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

64/2018. (IV. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. március 21-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. április 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. március 21-én, postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2017. március 4-én fogantatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy panasszal kíván élni a 2017. március 4-én vele szemben fogantatosított rendőri intézkedés miatt.

A panaszos előadta, hogy 2017. március 4-én 17 óra 50 perc körül személyesen megjelent a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) III. Kerületi Rendőrkapitányság Békásmegyeri Rendőrőrsén, hogy az általa 2017. február 25-én a budapesti Shot nevű szórakozóhelyen talált Iphone SE típusú mobiltelefont leadja. A panaszos az ott szolgálatban levő rendőrnek elmondta, hogy mikor és hol találta a telefont, valamint azt, hogy eddig azért nem adta le, mert beteg volt. A szórakozóhelyen nem szerette volna leadni a telefont a panaszos, mert erről már sok negatívumot hallott, ezért mindenképpen a tulajdonosnak szerette volna visszajuttatni.

A panaszos szerint ekkor telefonáltak a III. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahová autóval vitték át a panaszost. Itt a panaszos számára érthetetlen okból előállító helyiségben helyezték el és állítása szerint mindenét elvették és még a levegőre is bilincsben, vezetősíjjal vitték ki, a mosdóba szintén. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos beadványa szerint többek között az asztma spayt is elvették tőle az intézkedő rendőrök és azt mondták neki, hogy „úgy látják, hogy nem lesz szükség rá, ezért elzárják.” Ezzel kapcsolatban a panaszos megjegyezte, hogy pszichés jellegű asztmája van, aminek kiváltó oka lehet egy ilyen helyzet is. A panaszos nem értette, hogy miért történtek vele szemben ilyen intézkedések, hiszen ő csak egy talált telefont szeretett volna leadni. A Békásmegyeri Őrsön közölték a panaszossal, hogy a VII. Kerületi Rendőrkapitányság körözi az általa talált telefont. Kb. 2,5 óra múlva három rendőr bilincsben vitte át a panaszost a VII. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol közölték vele, hogy „másnapra már ne nagyon tervezzen semmit”.

A VII. Kerületi Rendőrkapitányságon a panaszos állítása szerint azt közölték vele, hogy azért lett az előállítóba helyezve, mert a III. Kerületi Rendőrkapitányságtól azt a tájékoztatást kapták, hogy igazoltatás során találták meg nála a körözésben szereplő telefont. Ezt követően a panaszost tanúként hallgatták ki a VII. Kerületi Rendőrkapitányságon, majd elengedték.

A panaszos szerint a rendőrség azon állítása, miszerint a telefont igazoltatás során találták meg nála, nem fedi a valóságot, hiszen ő ment be személyesen a Békásmegyeri Rendőrségre és akarta leadni a telefont.

A panaszos kérte a Testületet, hogy vizsgálja ki, hogy jogszerű és szakszerű volt-e a személyi szabadságának korlátozása.

Előadta továbbá a panaszos, hogy az intézkedés során azért nem élt panasszal, mert minél hamarabb ki akart kerülni a helyzetből, kétségbe volt esve, nem értette az egész helyzetet.

A panaszos panaszbeadványához mellékelten csatolta a BRFK III. Kerületi Rendőrkapitányságon átvett letéti tárgyakról készült jegyzéket.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) K. Zs. r. törzsrőmester a 2017. március 4-én kelt előállítás végrehajtásáról szóló jelentésében a következőképpen számolt be az intézkedésről.

A panaszos 2017. március 4-én 17 óra 50 perckor jelent meg a Budapest III. Kerületi Rendőrkapitányság Békásmegyeri Rendőrőrsön, és K. Zs. r. törm. részére átadott egy átlátszó szilikon tokban lévő fehér színű Iphone SE típusú mobiltelefont, illetve 1 db SIM kártyát, majd elmondta, hogy azt 2017. február 25-én találta a Budapest VII. kerület Erzsébet körút 35. szám alatt lévő Shot nevezetű szórakozóhelyen, a mellékhelyiségben az egyik WC mellett a földön. Ezt követően K. Zs. r. törm. felhívta a panaszos figyelmét a Be. 117.§-ban foglaltakra, melyet tudomásul vett. A panaszos elmondta K. Zs. r. törm.-nek, hogy a telefont nem adta le a pultnál a szórakozóhelyen, hanem hazavitte és azért ment be a rendőrségre, hogy leadja azt. K. Zs. r. törm. ezután igazoltatta a panaszost, valamint ellenőrizte a leadni kívánt mobiltelefont a Hermon Körözei Nyilvántartási Rendszerben, mely során megállapítást nyert, hogy a Budapest VII. Kerületi Rendőrkapitányság körözést adott ki 2017. február 25-én a telefonra lopás miatt, és közölte a panaszossal, hogy ezen okból kifolyólag elő fogja állítani a Budapest III. Kerületi Rendőrkapitányságra, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett. Cs. A. r. őrm. átvizsgálta a panaszos ruházatát, mely során bűncselekményből származó vagy azzal összefüggésbe hozható eszközt nem talált. K. Zs. r. törm. tájékoztatta a panaszost a 30/2011. BM rendelet 5. § (6) bekezdése szerinti panasztételi lehetőségéről, melyet megértett és tudomásul vett és közölte, hogy azzal nem kíván élni.

K. Zs. r. törm. a fentieket jelentette Buda- Központnak, valamint Óbuda 8-nak (S.P. r.tzls.), majd ezt követően a panaszost előállította a Budapest III. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol S. P. r.tzls.-nak a J 172*** számú letéti jegyzőkönyvben szereplő személyes tárgyaival együtt átadta. A jelentés szerint az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A panaszos a III. Kerületi Rendőrkapitányságon nyilatkozott arról, hogy a jogorvoslati kioktatást megkapta, asztmás beteg és nem tartott igényt élelmiszerre 5 órát meghaladó fogva tartása esetén.

A panaszos előállításának ideje 2017. március 4. napján 17 óra 50 perctől 20 óra 15 percig tartott a III. Kerületi Rendőrkapitányságon. Az előállítás ideje alatt a panaszosnak sérülése nem keletkezett.

2) H. A. r. alezredes kapitányságvezető 2017. április 12-én kelt átirata szerint a panaszos előállításának indoka és jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33.§ (2)

bekezdés b) pontja volt, miszerint: „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.”

Az átirat szerint a panaszos az intézkedő rendőröknek nem mondta, hogy asztmás. Az előállítását követően a rendkívüli ór részére mondta. A rendkívüli ór ezt a tényt az „előállított/elővezetett személy előállító helységbe történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, és az írásos tájékoztatók átvételéről” szóló Nyilatkozaton rögzítette. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. IX. 22.) BM rendelet 2. számú mellékletén, melyet szintén az előállító helységbe történő befogadásakor töltöttek ki, szintén rögzítette a rendkívüli ór, hogy a panaszos asztmás. A melléklet szerint a panaszos orvosi ellátást nem igényelt, gyógyszert asztmájára nem szedett, asztma pipa volt nála.

3) Dr. K. Sz. r. alezredes VII. kerületi kapitányságvezető átirata szerint a panaszos 2017. március 4-én 20 óra 15 perckor került átadásra a VII. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol a kihallgatási jegyzőkönyv alapján 21 óra 26 perctől tanúként hallgatták ki. A panaszos vallomásában előadta, hogy 2017. február 24-én a Budapest VII. ker. Erzsébet krt. 35. szám alatti Shot bárban szórakozott, ahol február 25-én 0 óra 30 perc körül a szórakozóhely mellékhelységében talált egy fehér színű Iphone mobiltelefont kikapcsolt állapotban, mellette a földön a SIM kártyával. A panaszos a telefont magához vette, mert úgy gondolta, biztonságosabb, ha majd a rendőrségen adja le és távozott a szórakozóhelyről. Ezt követően azonban a panaszos megbetegedett és csak 2017. március 4-én tudott elmenni a rendőrségre, hogy leadhassa telefont. A panaszos bement a III. Kerületi Békásmegyeri Rendőrőrsre, hogy leadja a telefont, ahol az ott jelen levő rendőröknek előadta, hogy miként találta a telefont és szeretné azt leadni. Az intézkedő rendőrök elvették a panaszostól a telefont és közölték vele, hogy körözik a telefont, emiatt elő fogják állítani, majd átviszik a VII. Kerületi Rendőrkapitányságra. A felvett jegyzőkönyvet a panaszos elolvasás után helybenhagyólag aláírta 2017. március 4-én 21 óra 54 perckor.

4) A VII. Kerületi Rendőrkapitányság megküldte a Testület részére a mobiltelefon körözésének elrendelésével kapcsolatos iratokat. Ezen iratok szerint eljárás indult ismeretlen tettes ellen 2017. február 25-én, aki 2017. február 24-én a Shot bárban az egyik asztalra tett és őrizetlenül hagyott táskából eltulajdonította a sértett, H. E. Iphone SE típusú mobiltelefonját. A feljelentésről készült jegyzőkönyv szerint a feljelentő (sértett) a Shot bárban szórakozott 2017. február 24-én 22 óra és 22 óra 30 perc közötti időben, amikor a táskáját őrizetlenül hagyta és kiment dohányozni. Mikor visszament a táskájához, azt tapasztalta, hogy a táskából eltűnt az Iphone SE típusú mobiltelefonja. A sértett a feljelentésében elmondta továbbá, hogy semmi gyanúsra nem figyelt fel, a szórakozóhelyen van biztonsági kamera, ami pont rálát az asztalra, ahol a lopás történhetett.

Ezek alapján a Budapest VII. Kerületi Rendőrkapitányság 2017. február 25-én ismeretlen tettes, illetve az eltulajdonított mobiltelefon körözését rendelte el.

Cs. A. r. ftörm. 2017. február 27-én felkereste a Shot bár-t a kamerafelvétel kimentése miatt. B. K. c.r.zls. megtekintette a kimentett és lefoglalt biztonsági felvételt. Az erről szóló jelentése szerint a felvételtől megállapítható, hogy a sértett nem hagyta a telefonját a táskában akkor, amikor azt őrizetlenül hagyták. A telefont a kezében sétált ki a helyről. Amikor visszament a táskájához, akkor nem a telefon van a kezében, hanem feltételezhetően egy cigarettás doboz, amit rögtön a táskájába tesz. A felvételtől megállapítható, hogy a sértetten kívül más személy a táskához nem nyúlt.

5) A Testület tanácsadója 2018. január 30-án ismételt megkereséssel élt a VII. Kerületi Rendőrkapitányság felé. A rendőrségi átirat szerint a bilincs alkalmazásának oka az Rtv. 48. § c) pontja alapján a szökés megakadályozása volt. A III. Kerületi Rendőrkapitányságról a VII. Kerületi Kapitányságra történő átkísérésről kísérési utasítás és kísérési jelentés nem készült. A kísérést N. D. r. őrm., K. N. Zs. r. őrm. és K. A. r. őrm. hajtották végre.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XX. cikkben foglalt testi-lelki egészséghez való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként érdemben azt értékelte, hogy a panaszost jogszerűen állították-e elő, azaz megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményének szem előtt tartásával került-e sor a személyi szabadságot korlátozó intézkedésre.

a) A rendőrségi iratok szerint az előállítás oka az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatívén sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben (valamint valamennyi egyéb rendőrségi dokumentumban) az intézkedő rendőrök a panaszos előállítása indokaként az Rtv. 33. § (2) bekezdése b) pontját jelölték meg. Ezen rendelkezés értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A megjelölt előállítási okkal kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a Testületnek a büntetőjogi felelősség vizsgálata nem tartozik hatáskörébe. Egyúttal szükséges visszautalni a Testület korábbi gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Rámutat a Testület arra is, hogy az „intézkedéshez szükséges mértékű gyanú” fogalmilag kevesebbet jelent a büntetőjogi megközelítésben vizsgálható megalapozott gyanúhoz képest. Ezért a bűncselekmény gyanújának, mint előállítási oknak a fennállása nem is vonja maga után minden esetben kötelező jelleggel azt, hogy azt a személyt, akit ezen előállítási ok alapján vonnak intézkedés alá, mindenképpen meg is gyanúsítsák valamilyen bűncselekmény elkövetésével.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos által a Békásmegyeri Rendőrsre bevitt mobiltelefont K. Zs. r.törm. leellenőrizte a Hermon Körözesi Nyilvántartási Rendszerben, mely során megállapítást nyert, hogy a Budapest VII. Kerületi Rendőrkapitányság körözést adott ki 2017. február 25-én lopás miatt. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370.§ (1) bekezdése szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. Az ellenőrzést végző III. kerületi rendőr nyilvánvalóan nem tudhatott arról, hogy a cselekmény a videofelvétel szerint nem történt meg úgy, ahogy a feljelentő elmondta.

Tekintettel arra, hogy a panaszos által a rendőrsre bevitt mobiltelefon körözés alatt állt, a Testület elfogadta azt a rendőrségi álláspontot, hogy a panaszossal szemben fennállt a bűncselekmény egyszerű gyanúja, amelyre figyelemmel az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot biztosított a panaszos előállítására.

b) Ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja csupán lehetőséget teremt az előállításhoz és az adott esetben a rendőrség diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban szükséges-e annak foganatosítása.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintette a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Tekintettel arra, hogy a panaszos önként jelent meg a BRFK III. Kerületi Rendőrkapitányság Békásmegyeri Rendőrsén, továbbá a rendőrségi iratok nem tartalmaznak arra vonatkozóan utalást, hogy a panaszos nem tanúsított együttműködést az intézkedő rendőrrel vagy egyéb módon akadályozta

volna az intézkedést, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállítása egyértelműen nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A Testület megítélése szerint az előállítás helyett a panaszos kihallgatása akár szóbeli idézés útján is fogatosítható lett volna.

A Testület álláspontja szerint tehát a panaszos előállítása nem felelt meg az arányosság követelményének, így ezáltal súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az előállító helyiségben történő elhelyezésekor elvették tőle az asztma spray-t.

Ezzel szemben a rendőrségi iratok szerint a panaszos orvosi ellátást nem igényelt, gyógyszert nem szedett asztmájára és volt nála asztmapipa. Továbbá a letéti tárgyakról felvett jegyzék sem tartalmazza, hogy a panaszostól átvettek volna asztmapipát.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

Tekintettel arra, hogy a panaszos előadása és a rendőrségi álláspont egymásnak teljes mértékben ellentmond, és a letéti jegyzékbe sem volt felvéve az asztmapipa, a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni arról, hogy volt-e asztmapipa a panaszosnál az előállító helyiségben.

A fentiekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos testi-lelki egészséghez való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a III. Kerületi Rendőrkapitányságon bilincsen, vezetősíjjal kísérték még a mosdóba is, továbbá a VII. Kerületi Rendőrkapitányságra történő átszállítása során is bilincset alkalmaztak vele szemben.

A Testület a bilincselés jogszerűségének vizsgálatánál a következő rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között a következőket tartalmazza: 38. § (1) A kényszerítő eszközt a helyszínen alkalmazó rendőr, valamint a csapaterőt, útzár alkalmazását, továbbá a tömegoszlatást elrendelő parancsnok a helyszíni intézkedések után köteles írásos jelentést készíteni. Ha a kényszerítő eszköz alkalmazását személyi szabadságot korlátozó intézkedés követi, a kényszerítő eszközt a helyszínen alkalmazó rendőrnek a jelentést a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló írásos jelentésben kell megtennie.

(2) A kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentés tartalmazza:

a) hol, mikor, kivel szemben, mennyi ideig, milyen kényszerítő eszköz alkalmazására került sor, és ennek mi volt az indoka,

b) a jogellenes magatartás abbahagyására történt-e felszólítás, ha nem, ennek mi volt az oka,

c) a kényszerítő eszköz alkalmazására történt-e előzetes figyelmeztetés, ha nem, ennek mi volt az oka,

d) keletkezett-e sérülés, és milyen fokú, valamint keletkezett-e anyagi kár,

e) mi történt a sérülttel, ellátására történt-e intézkedés, ha nem, ennek mi volt az oka,

f) a támadásra használt eszköz leírását, ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása,

g) a tanúk természetes személyazonosító adatait és lakcímét, valamint

h) az alkalmazást lehetővé tevő valamennyi jogszabályhelyre történő hivatkozást.

(3) A kísérés során alkalmazott bilincs alkalmazásának kivételével a kényszerítő eszköz alkalmazását követően a rendőr szolgálati elöljárója haladéktalanul köteles kivizsgálni az alkalmazással összefüggő követelmények teljesülését.

39. § (1) Az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

(2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

(3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

a) A Testület részére a III. Kerületi Rendőrkapitányság által megküldött iratok szerint a panaszossal szemben nem alkalmaztak semmilyen kényszerítő eszközt, ezen okból az előállítás végrehajtásáról szóló iratban nem is szerepel kényszerítő eszköz alkalmazása.

A Testület az egymásnak ellentmondó állítások miatt nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a III. Kerületi Rendőrkapitányságon intézkedő rendőrök alkalmaztak-e bilincset a panaszossal szemben, így nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét.

b) A panaszbeadvány szerint a III. Kerületi Rendőrkapitányságról a VII. Kerületi Rendőrkapitányságra három rendőr bilincsből vitte át a panaszost.

A rendőrségi átirat alapján a VII. Kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök az Rtv. 48. § c) pontja alapján alkalmaztak bilincset, a panaszos szökésének megakadályozása érdekében.

Az rendőrség által megküldött iratokból nem tűnik ki, hogy a panaszos bármelyik Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrökkel szemben ellenséges magatartást tanúsított volna az intézkedés során. A jelentések nem tartalmazzak arra vonatkozó állítást, hogy a panaszos akár aktív, akár passzív ellenszegülő magatartást tanúsított, továbbá a panaszos támadó fellépéséről sem írnak jelentéseikben az intézkedő rendőrök. A rendőrségi dokumentumok alapján a panaszos az intézkedés során mindvégig együttműködő magatartást tanúsított.

A kíséréssel kapcsolatban a 3/2015. (II.20.) ORFK utasítás a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzata a következőket tartalmazza:

„117. A kísézői feladatra a Rendőrség hivatásos állományú tagja jelölhető ki. A kísérést végrehajtó rendőr szolgálati feladatát a rendszeresített felszerelés, bilincsről szerelt vezetősíjjal és – amennyiben az átkísérési utasítás azt előírja – bilincsrögzítő övvel teljesíti. A kíséző őrnél a rendszeresített felszerelésen kívül csak olyan kisméretű tárgyak lehetnek, amelyek a mozgásban nem zavarják.

118. Kísérési feladatot kizárólag átkísérési utasítás alapján lehet végrehajtani.

119. Az átkísérési utasításban kell meghatározni a fogvatartott kísérésének módját, a kíséző őrk létszámát, fegyverzetét, felszerelését, a kényszerítő eszköz alkalmazását vagy az alkalmazás lehetőségét, a fogdán kívüli kísérés időpontját, helyét; büntetés-végrehajtási intézetbe, törvénykezési épületbe történő kísérés esetén a felsoroltakon kívül a személy átvételéhez szükséges adatokat is. A kísérést elrendelő parancsnok meghatározhatja, hogy a kíséző őrk gépkarabéllyal is legyen felszerelve. A kísérés megszervezése a kísérést végrehajtó rendőr parancsnokának a feladata.”

A Szolg. Szab. 76. § (5) bekezdése szerint a kísért személy figyelmét fel kell hívni a kísérés alatt tanúsítandó magatartásra, figyelmeztetni kell, hogy szökés, támadás vagy a kíséző őrknek való ellenszegülés esetén kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor. Ha a kísért személy veszélyessége ezt indokolja, a kísért személyt meg kell bilincselni. Ha a kíséző őrk a kísérés biztonságát veszélyeztető körülményt észlel, haladéktalanul a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez fordul.

Az 59/2010. (XI. 08.) BRFK intézkedés 14. pontja szerint kísérési feladat végrehajtása során a fogvatartottat – amennyiben az Rtv.-ben és a Szolgálati Szabályzatban foglalt feltételek fennállnak – meg lehet bilincselni. A fogvatartott várható magatartására tekintettel keze előre vagy hátra is bilincselhető, szükség esetén lábbilincs is alkalmazható.

A fenti rendelkezés szerint tehát a kísérés során csak abban az esetben lehet bilincset alkalmazni, ha az Rtv. 48. § szerinti okok valamelyike fennáll. A rendőri iratok nem támasztották alá a szökés kísérletét, a panaszos kifejezetten együttműködő volt az intézkedés során. A rendőrségi átirat szerint a kísérésről utasítás és jelentés nem készült, ami önmagában is jogszerűtlen.

A Testület ismét felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy a bilincselés okának közvetlennek és konkrétan kell lennie, a távoli veszély nem elegendő alap a bilincseléssel járó súlyos jogkorlátozáshoz.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására megfelelő jogalap hiányában került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

IV.

A Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos előállítása nem felelt meg az arányosság követelményének, ezáltal súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Ugyanakkor a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni arról, hogy volt-e asztmapipa a panaszosnál az előállító helyiségben, ezért a panaszos testi-lelki egészségéhez való jogának sérelme nem állapítható meg. A Testület az egymásnak ellentmondó állítások miatt nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a III. Kerületi Rendőrkapitányságon intézkedő rendőrök alkalmaztak-e bilincset a panaszossal szemben, így nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét. A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben az átkísérés során a bilincs alkalmazására megfelelő jogalap hiányában került sor, ezért súlyosan sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

Mindezekre tekintettel a Testület súlyos alapjogsérelmet állapított meg, ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás s.k.
elnök

Dr. Kozma Ákos s.k.
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos s.k.
testületi tag

Dr. Cservák Csaba s.k.
testületi tag